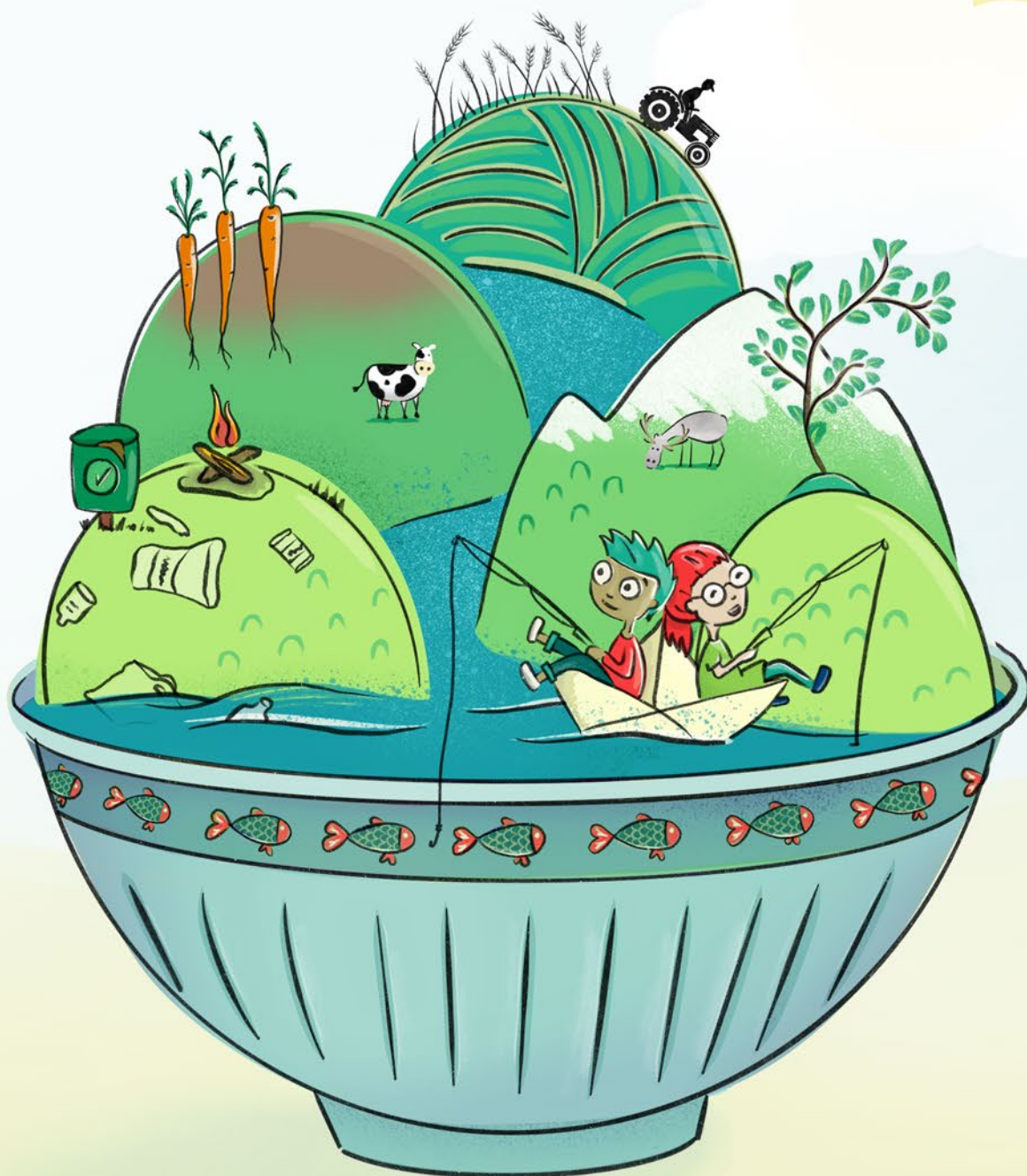

SAMMEN

INNHOOLD

FRA JORD TIL BORD	2
SANSER.....	6
GODE VALG	10
MÅLTID.....	14
BÆREKRAFTIG UTVIKLING.....	18
FØR OG NÅ – TRADISJONER	24
VI ER LIKE, MEN UNIKE	28
UTFORSKING.....	32
SIDER TIL SKRIVING OG TEGNING ...	36

FRA JORD TIL BORD

Maten vi spiser kommer fra dyr eller planter som vokser i naturen. Det trengs sol, vann og næring for at dyr og planter skal vokse. Vet du hva som skjer med maten før den ender opp i butikken og hjemme på kjøkkenet?

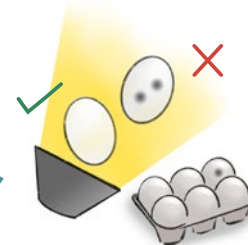
Her kan du se hva som skjer med egget

Høna spiser korn

Høna verper
6 egg pr. uke

Egget kontrolleres,
gjennomlyses og sorteres

Egget selges

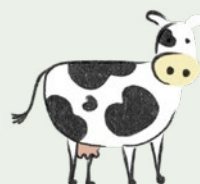
Egget spises

Eggekartong og eggeskall
blir avfall

Hva skjer med melken fra
ku til kartong?

PAKKING OG LAGRING

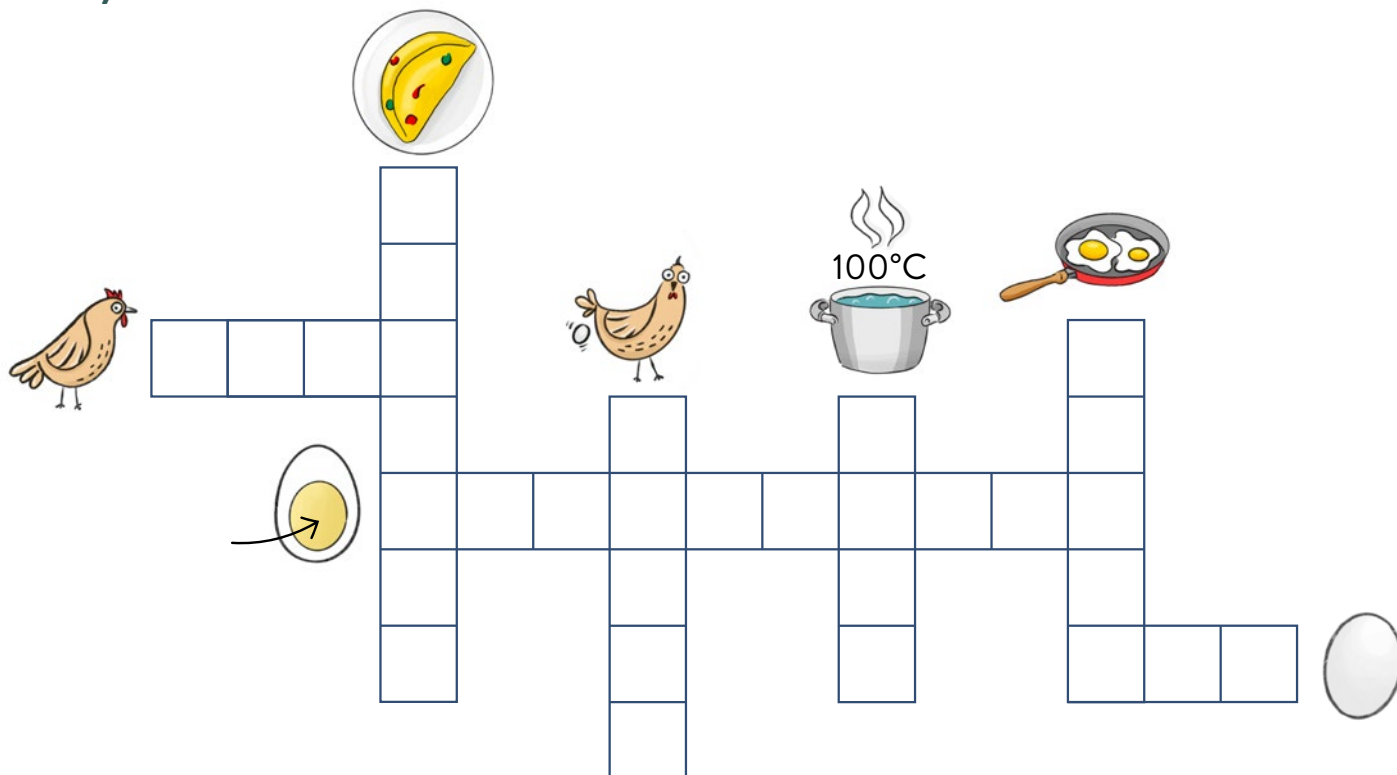
Egg pakkes i eggekartonger og selges på gårder, markeder og butikker. I butikken lagres eggene kaldt, for da holder de seg lengre. Egg som selges i butikk er merket med best før dato.

En ettermiddag henter bonden 72 egg fra hønsegården sin. Disse pakker hun i kartonger som rommer 6 egg.

Hvor mange eggekartonger trenger hun?

Løs kryssordet

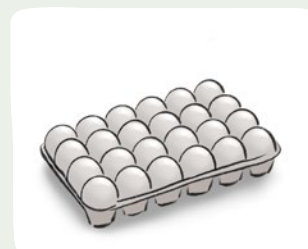
6 egg 18 kr

12 egg 24 kr

18 egg 36 kr

24 egg 51 kr

Ola har 150 kr. Han skal kjøpe så mange egg han kan for pengene.

Hvilke kartonger bør Ola kjøpe for å få flest egg?

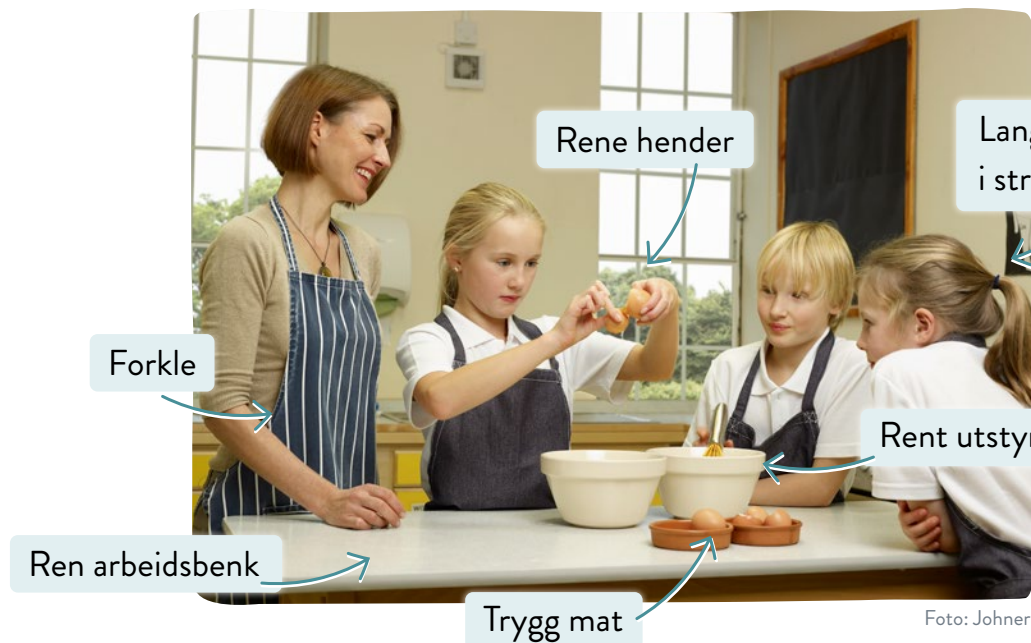
Hvor mange egg får han?

PÅ KJØKKENET

Holdbarhet og hygiene

Det finnes gode og dårlige bakterier overalt. Vi vil ikke ha de dårlige bakteriene i maten. Derfor må vi ha god hygiene når vi lager mat.

Dette er god hygiene:

°C

100

80

40

35

30

10

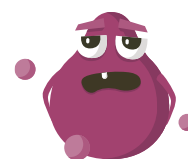
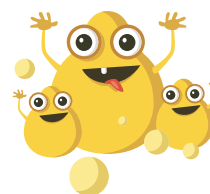
5

0

-10

-20

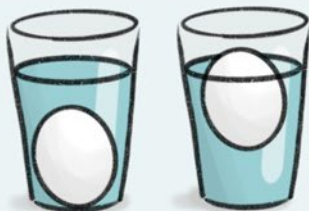
-40

Vanntesten!

Fyll et glass med vann og legg egget forsiktig oppi.

Hvis egget synker er det godt

Hvis egget flyter er det gammelt og kan være dårlig

- Hvorfor tror du mat holder seg lenger i kjøleskap eller frys?
- Mål temperaturen i kjøleskapet og frysen hjemme eller på skolen. Marker temperaturen på gradestokken.

TIPS!

Se hvordan bakteriene trives ved ulike temperaturer.

MATLAGING OG AVFALL

Sett strek mellom det engelske og norske ordet som betyr det samme, og til riktig bilde.

 Norsk

 Engelsk

Litermål

Whisk

Stekepanne

Pan

Kjele

Measuring cup

Stekespade

Frying pan

Visp

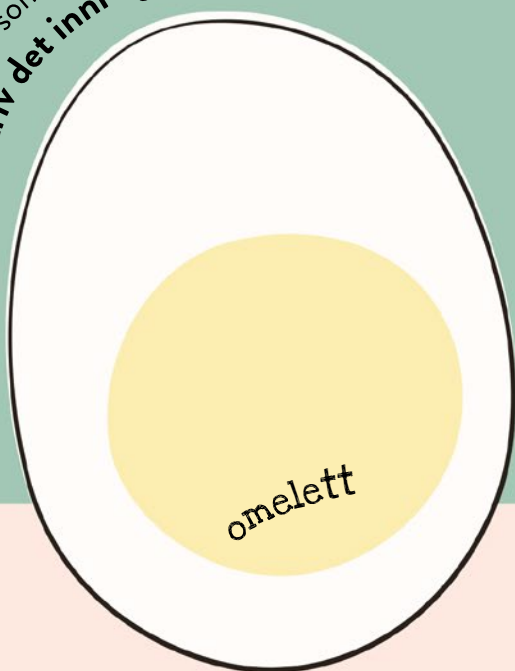
Spatula

Øse

Ladle

Vet du om mat som inneholder egg?
Skriv det inni egget.

LAG DIN EGEN OMELETT

OPPDRAK!

Finn ut hvordan eggeskall og eggekartong skal sorteres som avfall.

SANSER

Sansene våre er syn, hørsel, smak, lukt og berøring. Vi bruker sansene for å oppleve og forstå det som skjer rundt oss. Vi bruker sansene hele tiden, uten å tenke over det.

Skriv navnet på sansene våre og sett strek til riktig del av kroppen.

Illustrasjon: Mauricio Pavez, Høgskulen på Vestlandet

Sansene kan trenes til å bli enda bedre.

**Er synet viktig for balansen?
Prøv selv!**

Stå på én fot og lukk øynene.

LA OSS MÅLE

Se på bildene og diskuter med en annen.

- Hva kan veie omtrent like mye?
- Hva kan veie mest?
- Hvor mange appelsiner tror du får plass i skolesekken din?
- Hva er tyngst av en bøtte med vann og en sykkel?
- Hvilken skolemat vil gjøre matboksen din tyngst?

Hvilke sanser bruker du for å finne ut ...

... om det er lite eller mye melk i glasset

... om drikken i koppen er varm eller kald

... om pakken er lett eller tung

Illustrasjon: Per Ragnar Møkleby

AUGA KAN STIRE

Auga kan stire så langt og så vidt
Øyra kan høyre ein glad kvirrevitt
Nasen kan lukte i lufta så fritt
Munnen kan ete, så ver så god sitt
God appetitt!

Hilde Myklebust
Fritt etter eit engelsk barnerim

Å SPISE MED ØYNENE

Diskuter med en annen.

- Hva mener vi når vi sier at «Vi spiser med øynene»?
- Hvordan ser en fristende matpakke ut for deg?

Vi spiser med øynene

Foto: brodogkorn.no

TEGN EN FANTASIFRUKT

Bruk et eget ark og tegn din fantasifrukt.

Få med hvor den vokser, hva den smaker og hva den heter.

SMAKSSANSEN

Vi kan smake **fem** smaker i munnen: **søtt, salt, surt, bittert** og **umami**.

Hva smaker maten?

- Honning smaker søtt
- Chips smaker salt
- Sitron smaker surt
- Grapefrukt smaker bittert
- Buljong smaker umami

UTFORDRING!

Lukk øynene neste gang du spiser.

Hvilke smaker kan du kjenne igjen?

ORDJAKT/WORD SEARCH

Finn alle ordene som beskriver hvordan mat smaker og oppleves.

Ordene står bortover eller nedover.

Disse norske og engelske ordene kan du finne:

Umami	Warm	Sur	Myk	Bitter	Salty	Soft
Kald	Cold	Sweet	Søt	Salt	Varm	Sour

S	A	M	Y	K	U	M	V	Q	H	W	Ø	S	O	U	R
Ø	W	B	L	S	I	S	W	E	E	T	X	A	J	F	Æ
T	K	L	V	J	Å	U	G	N	Æ	B	C	L	U	D	A
R	B	I	T	T	E	R	Y	Å	S	A	L	T	E	L	Ø
C	T	E	M	C	G	N	V	E	O	G	H	Y	I	W	Z
O	F	K	A	L	D	S	A	Q	F	P	A	Å	D	A	K
L	D	U	O	Q	M	K	R	F	T	J	R	O	C	R	S
D	U	X	I	H	Z	P	M	T	B	Y	U	M	A	M	I

MMM, TASTY!

Her er engelske ord om smak. Samarbeid med en annen.

Se på ordene. Prøv å si dem og lytt til lydene. Noen ord ligner på norsk, hva tror dere ordene betyr?

Sweet

Spicy

Savoury

Sour

Salty

Les verset om Betty Botter.

- Hvilken lyd hører du ofte?
- Prøv å si verset fort.

BETTY BOTTER

Betty bought a bit of better butter
to make her bitter butter better

MATSVINN

Det er ikke bra for miljøet å kaste mat som kan spises.
Hvordan kan du vite om mat kan spises eller må kastes?

Se på spørsmålene under og diskuter med en annen.

TIPS!

Bruk sansene

Det står «best før 28.03.» Hvor lenge siden er det, hvis det er 03.04. i dag?

Er det så nøye om vi kaster melken? Vi har jo ny i kjøleskapet.

Om melken lukter godt kan vi vel likevel drikke den?

Det står «Best før – ofte god etter». Hva betyr det?

Hvordan kan vi vite om melken kan drikkes?

GODE VALG

Hver dag tar vi mange valg. Noen valg er store, mens andre er små.

Har du tenkt på hvilke valg du tar? Kanskje velger du hva du skal ha på deg eller hvem du går til skolen med?

Det finnes symboler som hjelper oss å ta gode valg på butikken og hjemme. Vet du hva disse betyr?

Får nok søvn

Gode valg for deg selv

Respekt for andre

Gode valg som påvirker andre

Gode valg for naturen og kloden vår

Kaster ikke mat

Fyll ut tankekartene!

PLANLEGG EN DRØMMETUR!

Svar på spørsmålene og sett ring rundt dine valg.

1. Hvor går turen?

skolen vannet skogen fjellet

Vil du gå et annet sted? Skriv hvor.

2. Hvilket vær er det?

regn sol snø

Hva er temperaturen?

Sett ring rundt dine valg. Tegn eller skriv der det mangler bilde eller tekst. Fargelegg gjerne!

3. Hvilke klær må du ta på deg?

lue og votter

sko

shorts

bukse

t-skjorte

genser

4. Hva må du ha med?

mat

drikke

sykkel og hjelm

redningsvest

refleks

telt

solbeskyttelse

HVA SER DU RUNDT DEG PÅ DRØMMETUREN?

Tegn eller skriv det du tror du ser.

Det kan for eksempel være planter, dyr, dyrespor, landskap eller bygninger.

Det er sunt å spise variert. Det betyr at vi ikke alltid spiser det samme, men spiser forskjellig type mat.

SETT FARGE PÅ MATEN!

Grønnsaker, frukt og bær har sterke farger, mye smak og mange ulike næringsstoffer som kroppen din trenger for å vokse og fungere bra!

Hvilke farger hadde maten du spiste den siste uken?

Sett farge og smak på maten - med grønnsaker, frukt og bær.

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Rød					
Oransje					
Gul					
Grønn					
Blå					
Indigo					
Fiolett					

ROGGBIF

TipS: Slik husker du lettere fargene i regnbuen.

FORDØYELSE

Kroppen vår er som en fabrikk. Det vi spiser blir gjort om til kroppens byggesteiner, energi, tiss og bæsje.

Byggesteinene gjør at vi kan vokse, energien gjør at vi lever. Tiss og bæsje havner i do.

Oppdrag

Bruk ting du har eller finner i naturen til å lage en modell av fordøyelsessystemet.

Den veien som maten tar gjennom kroppen kalles fordøyelsessystemet.

Det består av **munns, spiserør, magesekk og tarm**.

Skriv riktig navn på delene av fordøyelsessystemet.

ARE YOU HUNGRY?

Fill in the missing words.

gulrot

kjøtt

ris

pasta

carrot

fish

meat

eple

brød

salat

bread

tomato

potato

salad

Talk with a friend.
Use the words above.

What would you like for lunch?

What would you like for supper?

What is your favourite vegetable?

My favourite is...

What is your favourite fruit?

I would like...

Have you tasted... ?

MÅLTID

Alle mennesker må ha mat og drikke. Derfor spiser vi måltider hver eneste dag. Noen måltider spiser vi alene, og andre ganger sammen med andre.

Tenk eller diskuter med en annen.

- Hva spiser du når det er hverdag, helg eller fest?
- Hvordan kan skolemåltidet bidra til en god skolehverdag?
- Har du noen gang spist et måltid ute på tur?
Hvordan var det?

EIT EPLE VEKS FRAM

Eit eple veks fram frå ei blømande grein

To geiter spring rundt på lette bein

Tre fiskar glitrar så blankt i ein fjord

Fire poteter ligg djupt i si jord

Tenk å få ete seg mett kvar ein dag

Kom, lat oss ete og drikke i lag

Hilde Myklebust

Foto: Johner

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

Se på bildene og ordene i ordskyen.

- Hvilke ord passer til de ulike bildene?
- Kommer du på andre ord som passer? Skriv dem i ordskyen.

fredelig

hyggelig

ved bordet

ute

alene

kald mat

familie

Foto: Shutterstock

Foto: Rebekka Ravneberg, Helsedirektoratet

Foto: Shutterstock

Foto: Shutterstock

DITT DRØMMEMÅLTID

Hva spiser du, hvor spiser du og hvem spiser du med?
Tegn eller skriv om ditt drømmemåltid.

Hvordan er skolemåltidet deres?

- Hvordan sitter dere?
- Hva gjør dere når dere spiser?
- Lag avkrysnings skjema og undersøk i klassen eller på trinnet hvordan elevene ønsker at skolemåltidet skal være.
- Kanskje dere i klassen kan bli enige om å prøve en ny måte å spise skolemåltidet på?

LAG EN MATSANG

Når du lærer en sang, lærer du både en melodi og en tekst.

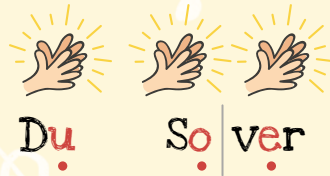
Ordene i en sangtekst er satt sammen av stavelser, de hjelper til med å få rytme i sangen.

Vi kan finne stavelsen i et ord ved å klappe på vokalene a, e, i, o, u, y, æ, ø, å. Et klapp er det samme som én stavelse.

Eksempel:

Ordet «du» har én stavelse.

Ordet «sover» har to stavelser (So-ver)

Fader Jakob

Fader Jakob, Fader Jakob 8 stavelser

Sover du, sover du? 6 stavelser

Hører du ei klokka? 6 stavelser

Hører du ei klokka? 6 stavelser

Ding, dang, dong 3 stavelser

Ding, dang, dong 3 stavelser

(trad.)

Eksempel:

Hele klassen, hele klassen, 8 stavelser

spiser nå, spiser nå. 6 stavelser

Alle er vi sultne, 6 stavelser

alle er vi sultne. 6 stavelser

Mat er bra, 3 stavelser

vi blir glad. 3 stavelser

Lag en matsang ved å bruke melodien til Fader Jakob eller en annen sang.

Handwriting practice area with ten horizontal dashed lines for writing lyrics.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Bærekraftig utvikling er å gjøre verden til et bedre sted for alle mennesker, dyr og planter, uten å ødelegge for de som vokser opp etter oss. Vi må tenke på:

✓ Klima og miljø

Vi må ta vare på planeten slik at dyr, planter og mennesker kan leve godt sammen.

✓ Rettferdig fordeling

I naturen finner vi det meste av det vi trenger for å leve. Det må vi dele på.

✓ Menneskene

Alle mennesker må ha lik mulighet for skole, trygghet, mat og medisiner.

Tegn hånden din og skriv i den det du gjør som er positivt for:

✓ Klima og miljø ✓ Rettferdig fordeling ✓ Menneskene

Dette kaller vi ditt bærekraftige håndavtrykk.

HVOR KOMMER MATEN FRA?

Mat som selges i Norge kan komme fra mange forskjellige land.

På merkelappen eller hyllen skal det stå hvilket land matvaren kommer fra.

- Hvor kommer disse matvarene fra?
- Finner du landene på kartet?

Foto: Mauricio Pavez, Høgskulen på Vestlandet

Foto: Mauricio Pavez, Høgskulen på Vestlandet

Foto: Mauricio Pavez, Høgskulen på Vestlandet

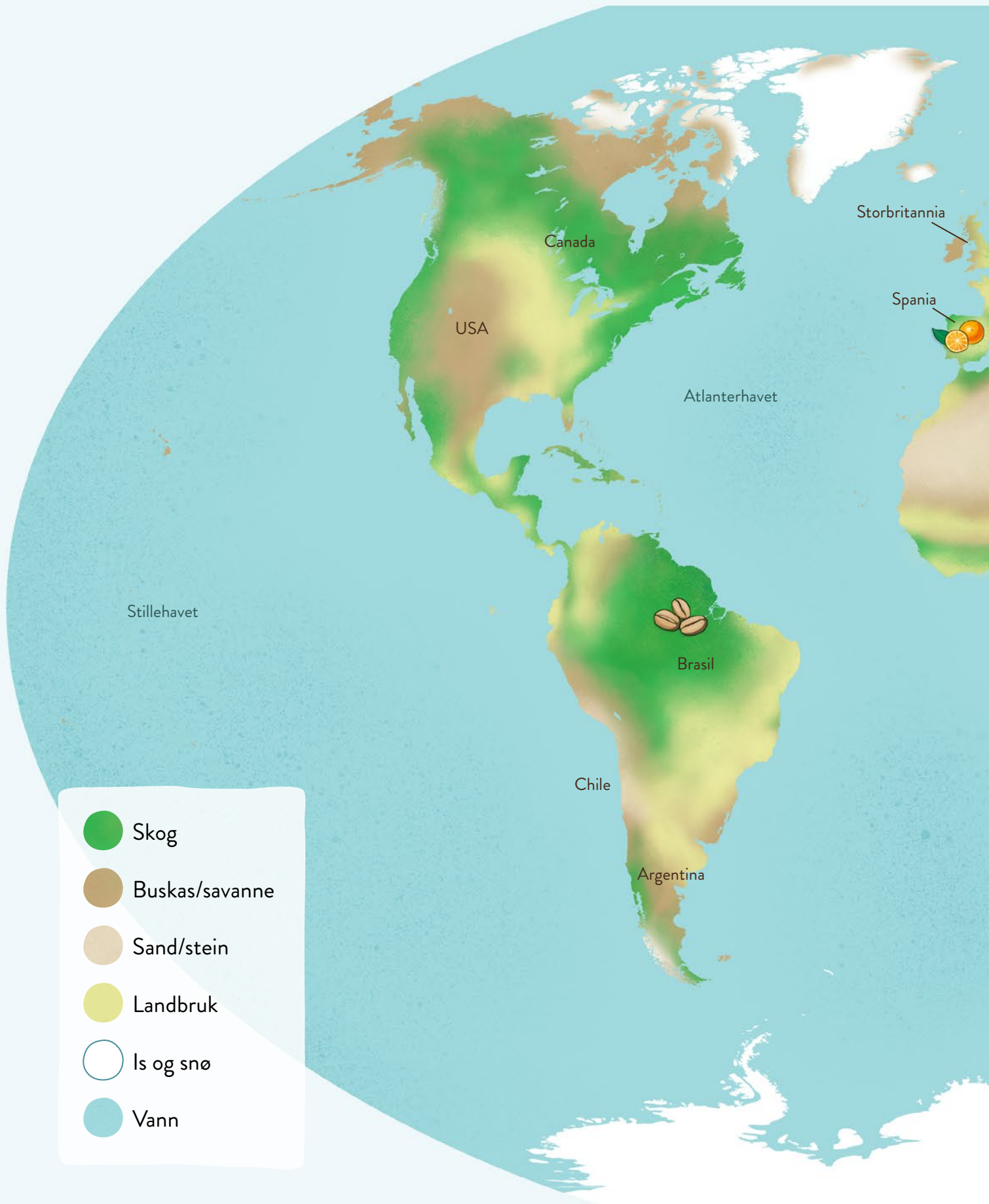
Visste du at
vi som bor i Norge spiser
OVER 100 MILLIONER APPELSINER
hvert år?

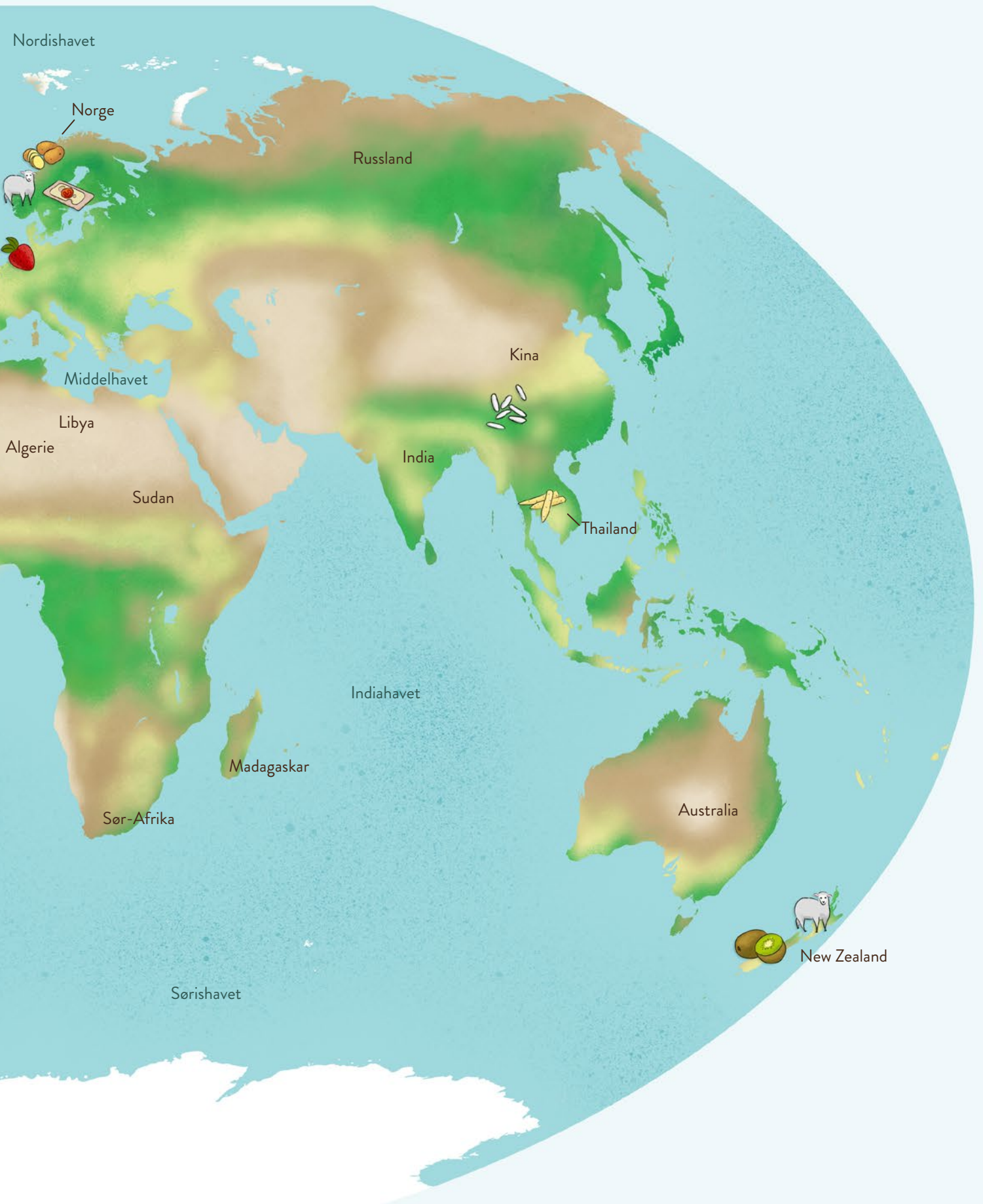
- Finn ut hvor appelsinene kommer fra. Bruk kartet.
- Hvordan tror du appelsinene blir fraktet til Norge? Tegn reiseruten inn på kartet.
- Kanskje du kan lage en slik rute for osten Brie også?
- Finn ut hvor andre matvarer kommer fra. Tegn dem inn på kartet.

Foto: Shutterstock

- Skog
- Buskas/savanne
- Sand/stein
- Landbruk
- Is og snø
- Vann

Norge er et stort land med variert natur. Det betyr at vi kan produsere ulike typer mat.

På norgeskartet er det symboler som viser hvor noen typer mat produseres.

kornåker

frukt

grønnsaker

fisk

sauer og geiter

oppdrettsfisk

kyr med melkeproduksjon

reinsdyr

Vet du hva slags mat som blir produsert der du bor?

Tegn det inn på kartet.

I Oppdal er det mange sauer.

Det er nok sauer til at hver innbygger i Oppdal kan få 3 sauer hver.

Studer tallene nedenfor.

Hvor mange innbyggere og sauer er det i Oppdal? Sett kryss.

Antall innbyggere:

2000 5000 7000

Antall sauer:

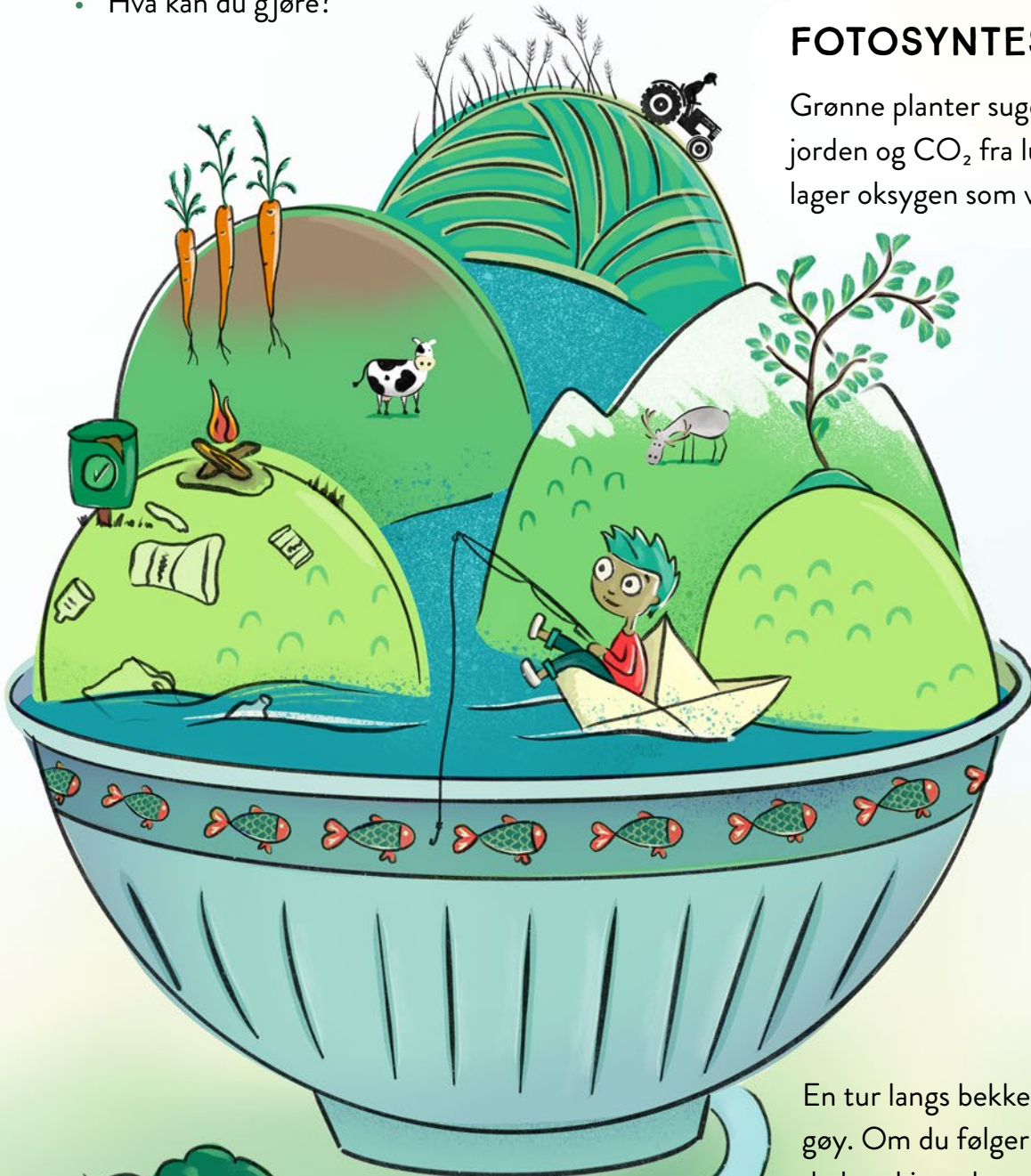
14000 21000 50000

Se på tegningen. Planter, dyr og mennesker får vann og mat fra naturen. Når vi er på tur er det viktig at vi tar godt vare på naturen, og ikke lar det ligge igjen spor etter oss.

- Hvorfor tror du det er viktig?
- Hva kan du gjøre?

FOTOSYNTESE

Grønne planter suger vann fra jorden og CO₂ fra luften og lager oksygen som vi puster inn.

FØLG BEKKEN

En tur langs bekken kan være gøy. Om du følger bekken finner du kanskje ut hvor den kommer fra, eller hvor den renner ut. Da kan du også se om det er rent og fint langs bekken.

FØR OG NÅ – TRADISJONER

Tradisjon er noe vi gjør som blir lært videre og tatt vare på over tid. Både mat, dans, musikk og kunst kan være tradisjoner.

MATTRADISJON

Før fantes ikke kjøleskap eller frys. Mat som ikke ble lagret kaldt kunne bli dårlig. Folk kunne bli syke. Derfor var det viktig å finne gode måter for å ta vare på maten.

Maten ble ikke dårlig hvis den ble **tørket**, **røyket**, **saltet** eller **syltet**. Dette er noe vi fortsatt gjør, selv om vi nå har kjøleskap og frys. Det er blitt en tradisjon som kalles konservering.

Hvordan tror du maten på bildene er behandlet?

Foto: Johner

Laksen er:

Foto: Johner

Bærene er:

Foto: Shutterstock

Torsken er:

Foto: MatPrat

Reinsdyrkjøttet er:

UTFORSK!

Del en halv skive med pålegg i to. Legg en bit i en gjennomsiktig pose. Den andre biten legger du på et fat. Observer hva som skjer med skivene. Skriv ned det du observerer etter 1 uke, 2 uker og 3 uker.

TRADISJONELLE MATRETTER

Her er tre ulike matretter. De kommer fra ulike steder og har forskjellige navn. Likevel er de ganske like.

**Finn ut hva som er likt og ulikt mellom rettene.
Skriv eller tegn i rutene nederst på siden.**

Foto: MatPrat

Bidos er samisk tradisjonsmat. I den er det gulrot, potet, løk og **reinsdyrkjøtt**.

Foto: MatPrat

Betasuppe er norsk tradisjonsmat. I den er det gulrot, potet, løk, **kålrot, purre og svinekjøtt**.

Foto: MatPrat

Borsj er russisk tradisjonsmat. I den er det gulrot, potet, løk, **rødbete og lammekjøtt**.

LIKT

ULIKT

I sanger er det vers og refreng som gjentas i et mønster. Det er også mønster i rytme. Da gjentar lyder seg igjen og igjen på en fast måte.

Prøv selv - Lag din egen rytme!

Noen teller høyt og i samme tempo: «1, 2, 3, 4», noen tramper og noen klapper. I dette eksempelet begynner man med å telle 1 og trampe samtidig.

Lyd	1	2	3	4	1	2	3	4
Tramp								
Klapp								

Lag dine egen rytme med dine egne lyder eller instrumenter.

Lyd	1	2	3	4	1	2	3	4

I dans følger føttene også et mønster. Her ser du hvordan vi danser jenka, som er en tradisjonell rekkedans.

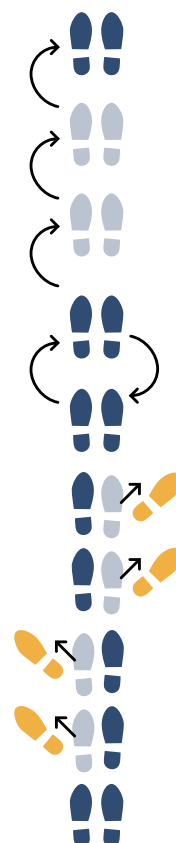
5 Gjenta!

4 Hopp tre frem

3 Hopp ett frem ett tilbake

2 Høyre foten ut to ganger

1 Venstre foten ut to ganger

VI ER LIKE, MEN UNIKE

FEM TING OM DEG

Tegn et bilde av deg selv i rammen i midten. I boksene rundt kan du tegne eller skrive hva du liker og hva som betyr noe for deg. Dette sier litt om hvem du er.

Musikk

Mat

MEG

Lek/aktivitet

På skolen

Andre ting jeg liker

I midten av denne stjernen kan du skrive navnet ditt. På hver spiss kan du skrive ord som sier noe om hvem du er, som for eksempel «rampete», «god venn», «glad i dyr», «lillesøster» osv.

På himmelen er ingen stjerner like, slik er det også med oss mennesker. Ingen i verden er prikk like! Det kalles **mangfold**.

Når stjernen er utfylt kan du sammenligne med de andre i klassen.

- ★ Hadde noen helt like svar som deg?
- ★ Oppdaget du noe nytt om deg selv eller andre?
- ★ Var det noen av svarene som lignet uten å være helt like?
- ★ Kan du beskrive deg selv på engelsk?

EVIGHETSSPILLET – HVEM ER DU?

Spilleregler

- Bli enige om én eller flere skal lese spørsmålene.
- Bruk viskelær eller noe annet som spillebrikker. Sett dem i valgfrie ruter.
- Den som hadde bursdag sist begynner.
- Trill terning ELLER flytt alltid tre ruter frem.
- Om et spørsmål er vanskelig å svare på, kan du si pass. Da er det nestemann sin tur.
- Vær en god lytter og respekter andres svar! Kanskje lærer du noe spennende om de andre.

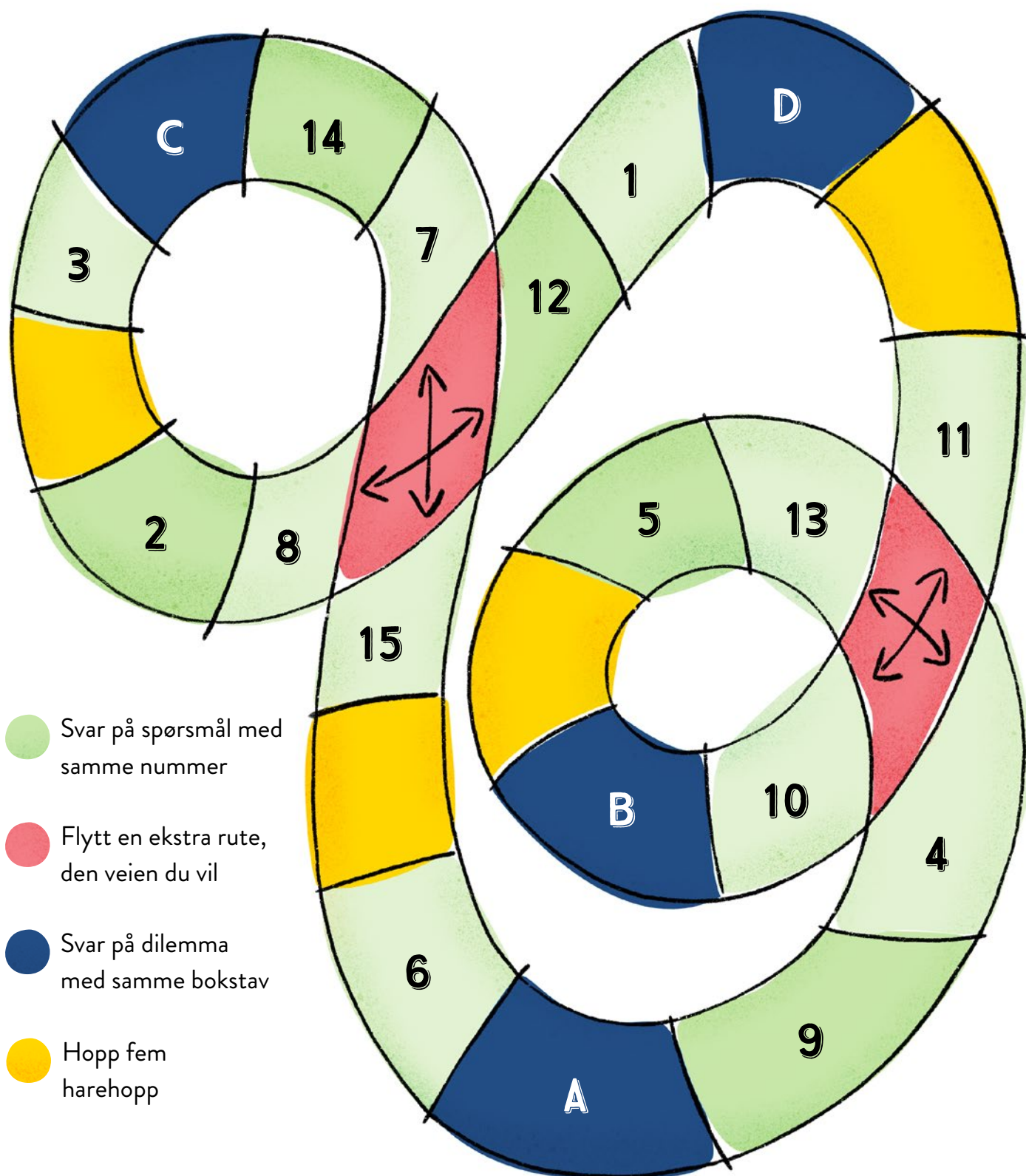
Spørsmål

1. Oppfører du deg ulikt på ulike steder, for eksempel i friminuttet og i skoletimen?
2. Hva er en god lytter?
3. Har du noen regler du følger hjemme?
4. Hva er en god venn?
5. Si tre ting som gjør deg glad.
6. Hva gjør du hvis du er uenig i noe?
7. Si tre aktiviteter som du liker.
8. Hva betyr det å stole på hverandre?
9. Fortell tre ting om den som er før deg i spillet.
10. Fortell om en gang du hjalp noen andre.
11. Har familien din en felles favorittmatrett?
12. Må gode venner alltid være enige?
13. Fortell om en matrett du liker veldig godt. For eksempel hvilket land den kommer fra.
14. Finn en lik og en ulik ting mellom deg og den som er før deg i spillet.
15. Hva er en god klassekamerat?

Dilemma

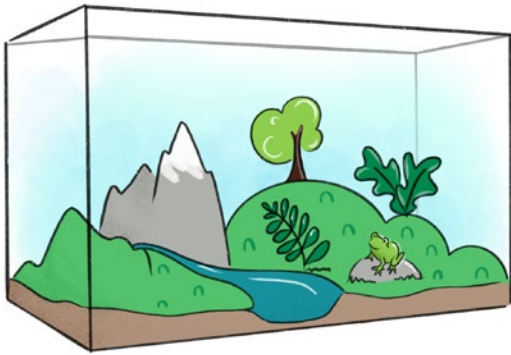
Hvis du måtte velge, ville du da...

- A. ...alltid promptet høyt, uten lukt, ELLER alltid promptet lavt, med lukt?
- B. ...alltid løpt ELLER alltid gått veldig sakte?
- C. ...alltid spist frukt ELLER alltid spist grønnsaker?
- D. ...alltid hatt stein i skoen ELLER alltid hatt rusk i øyet?

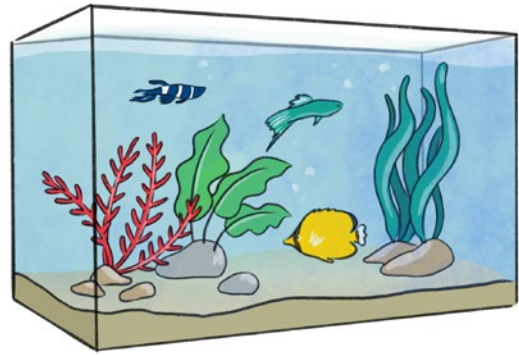
UTFORSKING

Mennesker, dyr og andre vesener trenger mange ulike ting for å leve, vokse og ha det bra. For å vise hva man trenger kan man lage miniatyrverdener.

Terrarium

En miniatyrverden på land

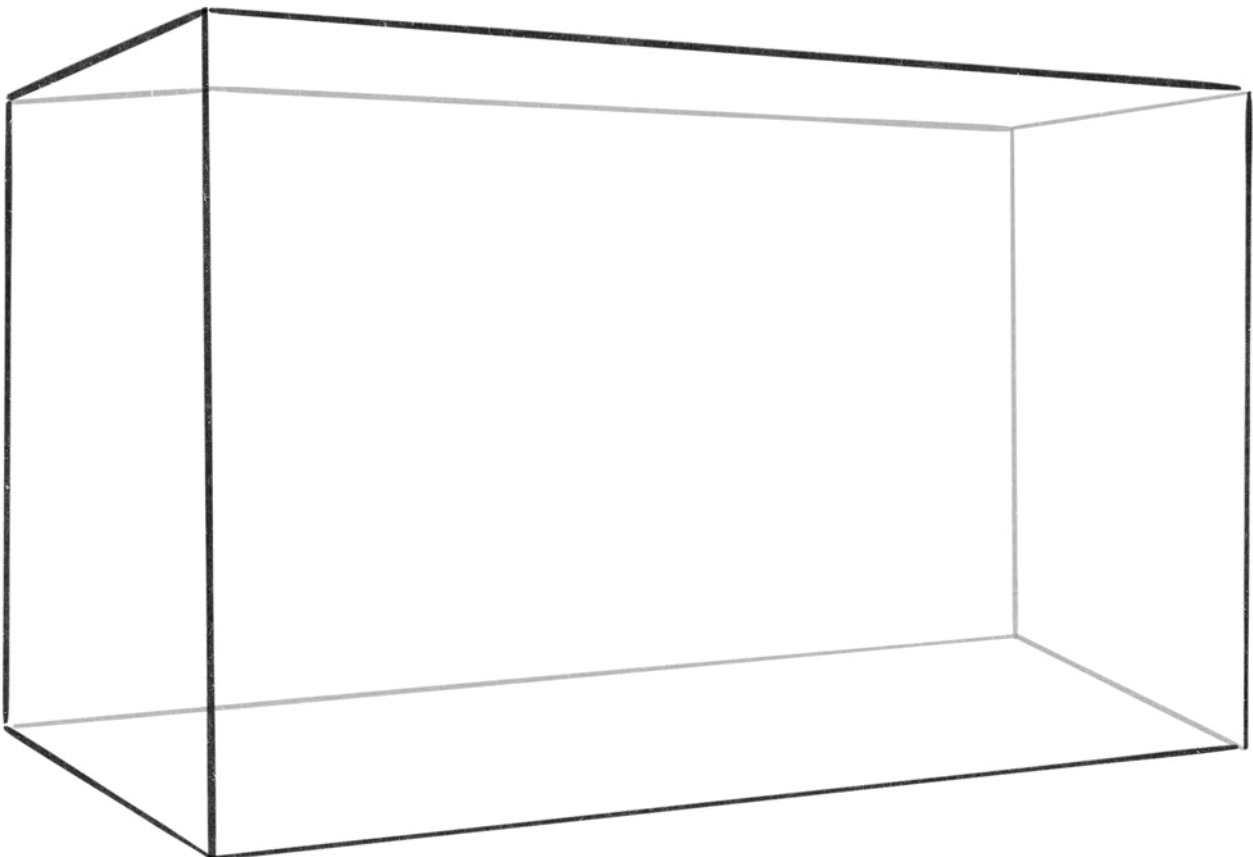
Akvarium

En miniatyrverden under vann

Tegn eller lag ditt eget terrarium for mennesker.

Få med hva vi trenger for å leve, vokse og ha det bra. Husk følelser og kommunikasjon.

Eksempel: Vi trenger vann for å leve.

LAG ET SPILL ELLER EN LEK!

Ideer og utvikling

- Idemyldring alene og sammen med andre.
Tenk på:
 - Hva går leken/spillet ut på?
 - Hvor mange kan delta?
 - Må dere være et spesielt sted for å leke/spille?
 - Trenger dere utstyr?
 - Hvorfor vil du lage denne leken eller spillet?
- Lag mange forslag og bestem dere for en av ideene som dere går videre med.
- Lag regler.

Utprøving og tilbakemelding

Prøv leken/spillet sammen med noen som ikke har laget reglene. Forstod de reglene? Spør dem også om det var gøy og om det er noe dere må endre.

Finpuss

Gjør endringene, prøv ut igjen og få ny tilbakemelding helt til dere er fornøyde. Skriv spillereglene på et eget ark.

Gjør leken eller spillet kjent for andre!

Lykke til!

NYSGJERRIGPERMETODEN

Nysgjerrigpermetoden viser oss hvordan vi kan forske og finne ut av nye ting.

Vi har spurt noen barn om hva de lurer på. Her ser du hva de svarte:

- Hvorfor er det flest gutter som spiller fotball?
- Hvorfor er det så mye plast i havet?
- Hvorfor har mat farge på seg?
- Hvorfor er det noe jeg liker og noe jeg ikke liker å spise?

Hva vil du forske på?

Eksempel: hvordan forske på gjær?

- 1 Dette lurer jeg på
Hvordan kan gjær få deig til å heve seg?
- 2 Hvorfor er det slik?
Kom med forslag til svar på spørsmålet.

3 Legg en plan

Planlegg hva du vil gjøre. Det kan for eksempel være intervju, finne fakta, gjøre undersøkelser eller eksperimenter.

Tips til et eksperiment!

Du trenger:

4 flasker
4 ballonger
Tusj
1 teskje
1 spiseskje
1 desilitermål
Gjær
Sukker
Vann

Slik gjør du:

- Skriv nummer på flaskene.
- Lag ulike blandinger av gjær, sukker og vann i flaskene.
- Det kan være mye og lite sukker, varmt, kaldt eller lunkent vann.
- Flasken må være nesten helt full.
- Sett en ballong over flasketuten, vent og se hva som skjer.

4 Hent opplysninger

Skriv ned hva du gjør og hva du finner ut.

Til eksperimentet: Skriv ned hva du har i flaskene og hva du observerer.

Her er et forslag til flaske 1.

	Gjær	Sukker	Vann	Hva skjer i flasken og med ballongen?
Flaske 1	1 ts	2 ss	4 dl kaldt	
Flaske 2				
Flaske 3				
Flaske 4				

5 Dette har jeg funnet ut

Se på alt du fant ut. Klarer du å svare på spørsmålet: Hvordan kan gjær få deig til å heve seg? Må du undersøke noe mer? Da kan du gå tilbake til punkt 3, legge en ny plan og prøve på nytt.

6 Fortell det til andre

Finn en måte å fortelle andre om det du har funnet ut.

Her kan du skrive
og tegne!

Lined writing area consisting of 25 horizontal dashed lines for text entry.

Lined writing area with 25 horizontal dashed lines.

Idé og konsept er utviklet av Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet, Høgskulen på Vestlandet.

Innholdet er utviklet av:

- Institutt for pedagogikk, religion og samfunnsfag, Høgskulen på Vestlandet, ved Eva Mila Lindhardt og Reidun Faye
- Nasjonalt senter for engelsk og fremmedspråk i opplæringen, Høgskolen i Østfold
- Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring, OsloMet – storbyuniversitetet
- Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen, Nord universitet
- Nasjonalt senter for leseopplæring og leseforskning, Universitetet i Stavanger
- Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet, Høgskulen på Vestlandet
- Nasjonalt senter for matematikk i opplæringen, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Nasjonalt senter for nynorsk i opplæringa, Høgskulen i Volda
- Nasjonalt senter for skriveopplæring og skriveforskning, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
- Skolelaboratoriet i realfag, Universitetet i Bergen

Heftet er designet og illustrert av Claudelle Girard, Bouvet.

Takk til Gjensidigestiftelsen for finansiering.

